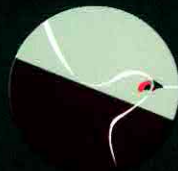

VEIÐIDAGBÓK

VEIÐISTIÓRA
EMBÆTTIÐ

2001

Allt í veiðitúrinn!

Gönguskór • Göngusokkar • Fleece-
peysur • Nærfatnaður • Goretex fatnaður
Felulífatnaður • Gervigæsir • Gæsa-
flautur • Legghlífur • Vettlingar • Húfur
GPS staðsetningartæki • Áttavitar
Sjónaukar • Neyðarblys • Hagla-
byssur • Skot • Skotbelti
Rjúpnavesti • Rjúpnakippur
Sjúkrapúðar og margt fleira.

Póstsendum
samdægurs.

Njóttu útlífsins með
búnaði frá okkur.

ÚTILÍF

GLÆSIBÆ

Sími 545 1500 • www.utilif.is

Munið eftir frikortinu

EMN TVEIR OG PRIR 179056

EFNISYFIRLIT

Leiðari	2
Refir og minkar	3
Stærð minkastofnsins í Skagafirði 2000	7
Vöktun íslenska refastofnsins	11
Skipting veiðisvæða	20
Veiðiskýrsla	21
Veiðar og verslun	23
Veiðidagbók veiðimannsins	24
Veiðitölur	31
Veiðkortakerfið	33
Friðlýst svæði	34
Kort af friðuðum svæðum	36
Reglugerð	38
Happdrætti	40
Fuglamerki hvað á að gera við þau	42
Bod og bönn	44
Veiðitímabil, tafla	48

Veiðistjóraembættið gefur þennan bækling út
og er hann kostaður með auglýsingum.

Veiðistjóraembættið • Hafnarstræti 97 • 600 Akureyri
s: 462-2820 • Bréfasími: 462-2325

Heimasíða: www.veidistjori.is • Tölvupóstur: veidist@veidistjori.is

Ljósmynd á forsiðu: Jóhann Öli Hilmarsson

Prentvinnsla: Ásprent/pob • 600 Akureyri • S: 4 600 700

Ritstjóri: Bjarni Pálsson, verkefnisstjóri veiðikorta

Ábyrgðarmaður: Áki Ármann Jónsson, veiðistjóri

Frá árinu 1995 hefur veiðikorthöfum fjölgað um 50%, úr 11.000 í 16.300 árið 2000. Umfang kerfisins hefur aukist að sama skapi og á síðasta ári sáum við fram á að þurfa að bæta við mannafla til þess að geta viðhaldið sama þjónustustigi. Þess í stað var tekin sú ákvörðun að reyna að koma kerfinu inn á Netið og minnka þannig umstangið. Sótt var um eina milljón á fjárlagaliðnum „Verkefni á sviði upplýsingatækni“ og fékkst sú fjárveiting.

Fyrirvarinn var stuttur en við ákváðum að setja allt á fullt til þess að koma skilavefnum í gagnið fyrir áramótin. Það tókst með slíkum ágætum að nú þegar þetta er skrifað þá hafa um 4000 veiðimenn af 7000 skilað rafrænt eða 60% sem er framar okkar björtustu vonum. Einnig hefur þeim fjölgað sem vilja fá veiðiskýrsluna senda rafrænt til

sín því nú höfum við um 6.000 netföng en höfðum 3.700 áður. Þessi skilaaðferð minnkar því kostnaðinn við kerfið og minnkar álagið á embættið. Næsta skref er auðvitað að veiðimenn geti fengið veiðikortin rafrænt á Netinu og prentað þau út á sinn eiginn prentara.

Við viljum þakka þær heillaóskir sem við höfum fengið í tengslum við vefinn því það er mikilvægt fyrir okkur að fá viðbrögð, hvort sem um er að ræða ábendingar eða hrós.

Við viljum því líka gjalda líku líkt og þakka veiðimönnum fyrir að nýta sér þessa nýjung því skilavefurinn minnkar álag á starfsfólk, minnkar kostnað við kerfið og er umfram allt umhverfisvænn skilamáti. Í lokin viljum við hvetja menn til þess að gefa okkur upp tölvupóst svo við getum sent skýrsluna rafrænt til þeirra næst.

ÁKI ÁRMANN JÓNSSON VEIÐISTJÓRI

VEIÐISTJÓRAEMBÆTTIÐ

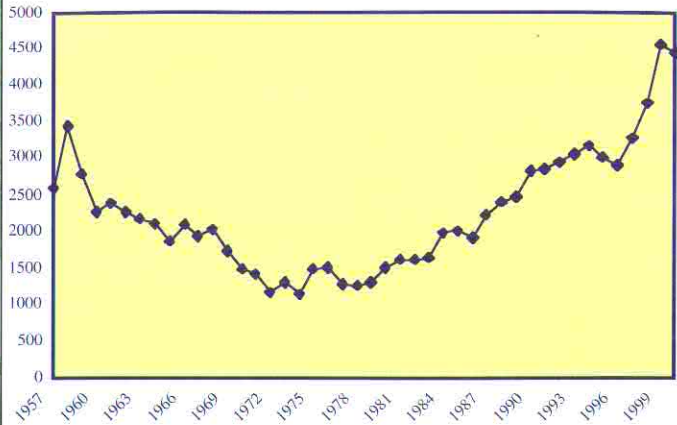
Mjög góð skil voru á skýrslum frá sveitarfélögum vegna refa- og minkaveiða á árinu 2000. Skil á skýrslum hafa batnað síðustu árin með fækkun og stækkun sveitarfélaga. Hér að neðan eru kostnaðartölur fyrir árið 2000 og til samanburðar kostnaðurinn 1999 og 1998.

Refaveiðin í ár var svipuð og árið áður. Þó var lítilsháttar fækkun á veiddum refum og nú eru tekin á lofti um að stofninn sé kominn í topp á þessu fjölgunarskeiði. Ástæður fjölgunar eru ekki allsendis kunnar en þó má benda á stækkandi stofn af fýl og heiðagæs. Fýlastofninn hef-

Tafla 1: Árið 2000 – tölur frá 1999 og 1998 eru innan sviga:

	Refir			Minkar		
	2000	1999	1998	2000	1999	1998
Veidd dýr	4.467	(4.573)	(3.774)	6.573	(6.233)	(6.539)
Vinnustundir	16.875	(17.018)	(15.085)	14.746	(13.540)	(14.189)
Eknir km.	54.426	(46.778)	(44.555)	83.908	(67.926)	(68.785)
Kostn. millj. króna	47	(46)	(37)	30	(25)	(25)
Kostn. pr. veitt dýr	10.522	(10.037)	(9.777)	4.564	(4.011)	(3.839)
Vinnustundir pr. veitt dýr	3,8	(3,7)	(4,0)	2,2	(2,2)	(2,2)
Eknir km. pr. veitt dýr	12,2	(10,2)	(11,8)	12,8	(10,9)	(10,5)

Refaveiði 1957-2000

ur stækkað mikið á þessari öld og er refurinn farinn að nýta sér hann mjög mikið sem fæðu. Heiðagæsinni hefur fjölgað gríðarlega og trúlega hefur það bætt lífsskilyrði refsins inn til landsins. Áhugasömum er bent á grein dr. Páls Hersteinssonar í veiðidagbókinni þar sem hann fer yfir

verkefnið „Vöktun refastofnsins“ sem veiðikortasjóður hefur kostað frá árinu 1995. Í töflu 2. má sjá skiptingu veiðinnar í grendýr, hlaupadýr og yrðlinga.

Minkaveiðin er svipuð á milli ára en þó er ljóst að minkastofninn í landinu

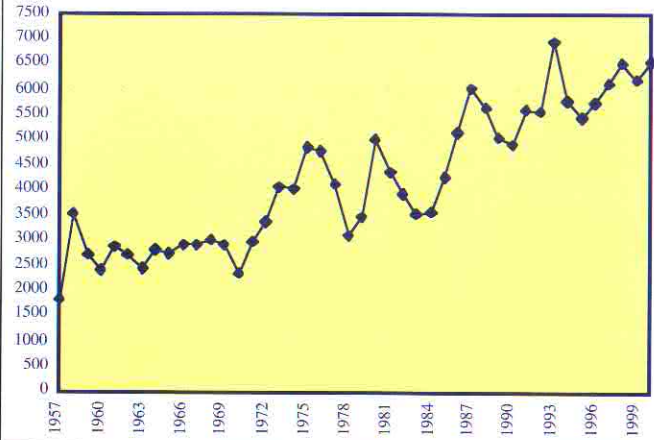
Tafla 2:

	Hlauparefir	Grendýr	Yrðlingar	Samtals
2000	1.898	757	1.812	4.467
1999	2.073	731	1.769	4.573
1998	1.476	629	1.669	3.774

er ekki á neinni niðurleið. Brynt er orðið að meta veiðialag á stofninn ásamt því að leita nýrra leiða til þess að ná tökum á þessu vandamáli. Fjárveiting sem embættið fékk á seinasta ári til næstu fimm ára verður áfram notuð í því skyni. Í febrúar kemur út skýrsla um minkaveiðar á Íslandi árið 1999 sem Brynjólfur Brynjólfsson, starfsmaður embættisins, vann á seinasta ári. Svörun í þeirri könnun var mjög góð og fengust upplýsingar um veiðiaðferðir á 50% af veiddum minkum á Íslandi árið 1999.

Í Danmörku hefur sú veiðiaðferð að úða minkalæðuhlandi inn í minkagildir gefið góða raun. Svo virðist sem að læður láti frekar plata sig með slíku agni heldur en einhverju lostæti. Líklegasta skýringin er sú að læðan afmarkar og ver sitt ódal af meiri hörku heldur en steggirnir og þolir illa lykt af öðrum læðum á þessum tíma. Þessa dagana er embættið að þróa aðferð til þess að setja minkalæðuhland yfir á úðabrúsa og vonir standa til að þessi nýja veiðiaðferð verði tilbúinn til prófunar í byrjun apríl.

Minkaveiði 1957-2000

BÚÐU ÞIG RÉTT

KARRIMOR

GABEL

GÖNGUSTAFIR

VÉLSLEÐASTÍGVEL
Crispi

HITABRÚSAR

KÖNNUR

BAKPOKAR

Göngustafir
Bakpokar
Gönguskór
Fatnaður
Svefnpokar
og allt annað sem
þarf til útivistar

66°N

SEXTIU OG SEX NORÐUR

VERSLUNIN

GLERÁRGÖTU 32 • 600 AKUREYRI • Sími 461-3017

STÆRÐ MINKASTOFNSINS Í SKAGAFIRÐI 2000

RÓBERT A. STEFÁNSSON^{1,2}, ÁKI Á. JÓNSSON¹ OG PÁLL HERSTEINSSON³

1. VEIÐISTJÓRAEMBÆTTIÐ, 2. NÁTTÚRUSTOFA VESTURLANDS, 3. LÍFFRÆÐI-
STOFNUN HÁSKÓLANS

Athugun á hagkvæmni þeirrar aðferðar að meta fjölda minka á stóru svæði út frá merkingum og endurheimtum

Minkaveiðar undanfarna áratugi hafa ekki skilað þeim árangri sem vonast var eftir. Þær hafa vissulega haft ákveðið verndargildi við mikilvæg fuglavörp en engin merki eru um að veiðarnar hafi haft áhrif á heildarstærð minkastofnsins á Íslandi.

Með því að þekkja raunverulega stærð minkastofnsins og þar með veiðiálagið á hverju svæði, mætti í fyrsta skipti taka ákvarðanir í sambandi við stjórnun minkaveiða, sem líklegar væru til að skila árangri í samræmi við það fjármagn sem veitt er til veiðanna. Með þetta að leiðarljósi hófu Veiðistjóraembættið og Háskóli Íslands rannsóknir á villtum minkum í Skagafirði. Tilgangur þeirra

var að kanna hvort hagkvæmt gæti reynst að meta fjölda minka á stóru svæði með veiðum, merkingum og endurheimtum. Um leið fengjust upplýsingar um veiðiálagið á stofninum, ferðir minkanna frá merkingarstað þangað sem þeir veiðast og jafnvel aldursháða dánartíðni. Allt eru þetta mikilvægar upplýsingar þegar kemur að stjórnun veiða.

Þáverandi starfsmaður Veiðistjóraembættisins, Róbert A. Stefánsson, veiddi minka í Skagafirði í lífgildrum sumar og haust árið 2000. Þeir voru merktir með örmerki undir húð til að greina mætti einstaklinga og með frostmerki á læri afturfótar, til að veiðimenn gætu séð að um merkt dýr væri að ræða.

Reynslan af þessari aðferð hing- að til er í samræmi við þær vænting- ar sem gerðar voru. Að jafnaði var veitt með 36 gildrum í einu, samtals í 23 sólarhringa. Þetta var gert í þremur lotum frá júlí og fram í byrj- un október. Á þessum tíma veiddust 28 minkar og 7 kettir. Kynjahlutfall meðal minkanna var jafnt. Flestir þeirra, alls 22, voru á 1. aldursári en hinir eldri. Skipting veiðinnar eftir veiðilotum var sem hér segir:

Greinilegt er að veiðar í júlí skila fremur litlum árangri en veiðin (veiði miðað við veiðiátak) í ágúst og september var góð. Verði framhald á þessum rannsóknnum verður veiðiá- laginu beint á mánuðina ágúst-nóv- ember. Æskilegt væri að auka mjög veiðiátakið til að merkja fleiri minka og fá þar með nákvæmara stofn- stærðarmat. Ekki er vitað hversu marga þarf að merkja en gera má ráð fyrir að 100-150 merktir minkar

1. veiðilota, 14.-19. júlí.

Ómerktir minkar	2
Minkar alls	3
Fjöldi ómerktra minka á hverjum 100 gildrunóttum*	0,8

2. veiðilota, 22. ágúst-1.september.

Ómerktir minkar	17
Minkar alls	25
Fjöldi ómerktra minka á hverjum 100 gildrunóttum*	4,6

3. veiðilota, 27. september-2. október.

Ómerktir minkar	9
Minkar alls	16
Fjöldi ómerktra minka á hverjum 100 gildrunóttum*	4,6

*Fjöldi gildrunátta = Fjöldi gildra í notkun hvern dag x fjöldi daga

gæfu ásættanlega nákvæmar niður- stöður. Veiðarnar síðastliðið sumar og haust hafa sýnt fram á að það takmark ætti að nást. Ef veitt væri með 60 gildrum í 70 sólarhringa með sömu veiðni og í ágúst og septem- ber (4,6%), ættu að veiðast 60 x 70 x 4,6% = 193 minkar.

Endurheimtur verða með hefð- bundnum minkaveiðum og verður ekkert gert til að hafa áhrif á þær. Þegar þetta er ritað (feb. 2001) hafa engar endurheimtur orðið, sem kemur ekki á óvart þar sem lítið er veitt að hausti og fyrri hluta vetrar en búast má við endur- heimtum vor og sumar 2001.

Þessi rannsókn, sem kalla mætti forathugun, hefur leitt í ljós að svo virð- ist sem meta megji stærð minkastofns með merkingum og endurheimtum. Þar sem minkaveiðar virðast árangur- slitlar er orðið brýnt að reyna nýjar leið- ir. Hins vegar er nauðsynlegt að vita meira áður en hafist er handa við þær og eitt mikilvægasta skrefið í þá átt er að meta stærð minkastofnsins, sem gæfi mikilvægan grunn fyrir ákvarð- anatökur í framtíðinni.

Landeigendur og veiðimenn á svæðinu fá kærar þakkar fyrir gott samstarf.

Rannsóknin var kostuð af Veiðistjóraembættinu.

Allt til skotveiða

DELUXE WOODEN PRESENTATION KIT

SJÓBÚÐIN ehf.
LAUFÁSGATA 1 - 600 AKUREYRI - Sími 462 6120

Remington Beretta EXPRESS Benelli SÁKO

ÍSLENSKIR FUGLAR

STÓRVIRKI FYRIR NÁTTÚRUNNENDUR

ÍSLENSKIR
FUGLAR
EVAR PETERSEN

Einstakt safn vatnslitamynda korta og skýringar teikninga.

Nákvæmar lýsingar og myndir af 108 tegundum villtra íslenskra fugla.

Alfræðibókin **Íslenskir fuglar** eftir dr. Evar Petersen er stórvirki í íslenskri bókaútgáfu.

Þetta er fyrsta yfirlitsritið um íslenska fugla eftir visindamann á sviði fuglafræði og aldrei áður hefur birst jafnheilðstætt safn malaðra mynda af fuglum í náttúru Íslands.

Vatnslitamyndirnar eru eftir Jón Baldur Hliðberg. Bókin opnar lesendum heillandi heim íslenskra fugla með aðgengilegum og yfirgrípsmiklum upplýsingum sem settar eru fram á nútímalegan og myndrænan hátt.

Unnið hefur verið að ritinu í áratug og er bókin **Íslenskir fuglar** langviðamesta útgáfuverkefni Vöku-Helgafells frá upphafi.

Tryggðu þér stórvirkið Íslenska fugla á serstöku kynningarverði.

VAKA-HELGAPELL

SÍÐUMÚLA 6. 108 REYKJAVÍK,
SÍMI 550 3000

Lifandi útgáfa allt árið

VÖKTUN ÍSLENSKA REFASTOFNSINS

PÁLL HERSTEINSSON LÍFFRÆDISTOFNUN HÁSKÓLA ÍSLANDS

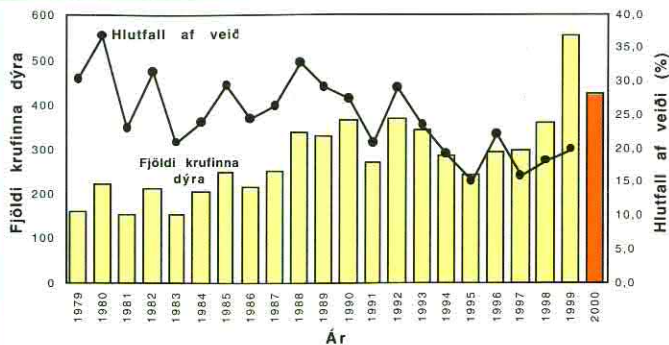
Inngangur

Allt frá stofnun embættis veiðistjóra árið 1958 hafa ríki og sveitarfélög varið nokkrum tugum milljóna króna að núvirði árlega til veiða á refum. Samkvæmt lögum nr. 52/1957, sem giltu allt til ársins 1994, var yfirlýstur tilgangur veiðanna að eyða eða útrýma refum í landinu þótt markmiðið með eyðingunni væri ekki nánar skilgreint. Þegar lög nr. 64/1994 tóku gildi, breyttist tilgangur veiðanna þannig að nú er hann sá að halda tjóni af völdum refa í lágmarki. Jafnframt nýtur tófan nú verndar samkvæmt lögnum sem tákna í raun að ríkisvaldið er skuldbundið til að tryggja að íslenska refastofninum sé ekki stefnt í hættu. Forsenda þess er að þekking liggi fyrir á stærð stofnsins, vanhöldum og viðkomu. Sú þekking er einnig mikilvæg þegar meta skal hver áhrif veiðanna eru á

stofninn þar sem veiðarnar eru m.a. stundaðar til að halda stærð hans undir þeim mörkum sem hann væri ef engar eða litlar veiðar færu fram.

Sá sem þetta ritar hefur stundað vöktun refastofnsins um nokkurt skeið. Upphaf þess má rekja til öflunar upplýsinga um aldurssamsetningu veiddra dýra í tengslum við rannsóknir á íslenska refastofninum fyrir rúmum tveim áratugum. Þekking á aldursdreifingu veiddra refa á löngu tímabili, ásamt góðum upplýsingum um refaveiðina, getur gefið upplýsingar um lágmarksstærð stofnsins, að því gefnu að vanhöld fullorðinna refa af öðrum völdum en veiðum séu þekkt eða ekki mikil. Þessi aðferð við stofnstærðarmat kallast í daglegu tali aldurs-afla aðferð og verður ekki skýrð nánar hér.

Árlegar aldursgreiningar hófust árið 1979 og áttu upphaflega að

1. mynd. Fjöldi dýra sem undirritaður hefur fengið kjálka úr eða hræ af til aldursgreiningar eftir veiðiári, ásamt hlutfalli (%) krufinna dýra af heildarfjölda veiðdra refa hvert ár samkvæmt skýrslum veiðistjóra. Enn eiga eftir að berast hræ af dýrum sem veiddust árið 2000 og því er ekki reiknað út hlutfall af heildarfjölda.

standa í 2-3 ár. Þær hafa nú staðið í 22 ár. Ágætlega nákvæmar veiðitölur eru hins vegar til frá árinu 1958. Vöktun á frjósemi hófst strax og aðstaða fékkst til krufninga á Tilraunastöð Háskólans í meinafræði að Keldum árið 1986 og síðan við Líf- fræðistofnun Háskólans áratug síðar. Vöktun fleiri þátta, svo sem þykktar bakfitu, hófst um leið og ljóst varð að sú mæling gaf góða mynd af næringarástandi dýranna (Prestrud 1992).

Allt frá upphafi hefur samstarf við refaveiðimenn verið með ágætum. Þeir fá enga peningalega greiðslu

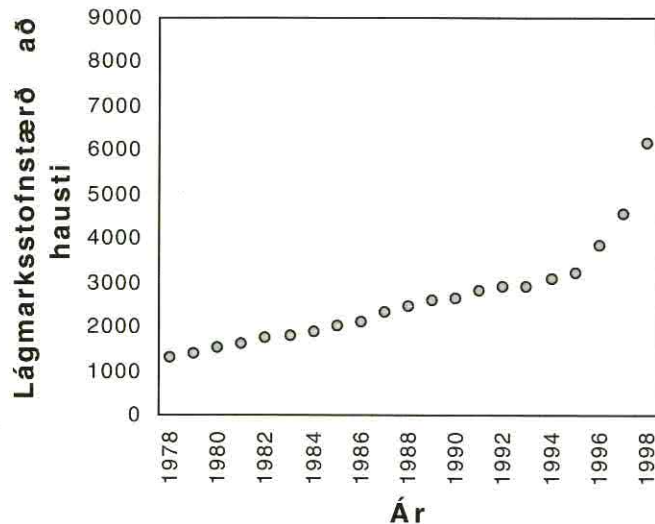
fyrir hræin en flutningskostnaður hefur verið greiddur af viðtakanda. Það eina sem skyttarnar fá fyrir fyrirhöfn sína eru upplýsingar um viðkomandi dýr, þ.e. aldur, fjölda legöra í læðum (er segja til um fjölda fóstra á síðustu meðgöngu), þyngd dýrsins, þykkt bakfitu o.fl. Það hefur sem sé komið í ljós að langflestar refa- skyttur hafa afar mikinn áhuga á viðfangsefni sínu, tófunni.

Fjöldi aldursgreindra refa hefur verið á bilinu 151-554 á ári, eða 15-37% veiddra refa, samkvæmt skýrslum veiðistjóra á tímabilinu 1979-1999 (1. mynd).

Stofnstærðarmat

Niðurstöður stofnstærðarútreikninga benda til mikillar fjölgunar frá því að aldursgreiningar hófust. Í árslok 1978 er áætlað að lágmarksstærð stofnsins hafi verið um 1300 dýr en 20 árum síðar, í árslok 1998 var reiknuð lágmarksstærð u.þ.b. 6150 dýr (2. mynd), eða

næstum því 5 sinnum meiri. Tvennt er rétt að hafa í huga þegar þessar niðurstöður eru skoðaðar. Í fyrsta lagi eykst staðalskekking eftir því sem nær dregur í tíma en það stafar af því að enn hefur lágt hlutfall yngstu árganganna veiðst. Í öðru lagi virðist stofnstærðin aukast mjög hratt síðustu þrjú árin. Þessi

2. mynd. Reiknuð lágmarksstærð íslenska refastofnsins síðla hvert ár á tímabilinu 1978-1998. Lóðréttar línur sýna staðalskekkingu sem fer vaxandi eftir því sem nær dregur í tíma. Örfjöldun eftir 1995, samkvæmt útreikningunum, er líklega ýkt en það mun leiðréttast smám saman eftir því sem meira veiðist úr yngstu árgöngunum.

hraða aukning er að hluta til blekking vegna þess að hlutfall hlaupadýra í veiðinni hefur aukist, sennilega fyrst og fremst vegna breyttra reglna um greiðslur verðlauna fyrir unnin dýr. Við útreikninga leiðir þetta til þess að yngstu árgangar mælast stærri en þeir eru sennilega í raun og veru vegna þess að ung dýr eru hlutfallslega algeng meðal unninna hlaupadýra. Þessi ofreikningur á stofnstærð leiðréttist smám saman á næstu árum, þegar meira hefur veiðst úr þessum árgöngum. Þó er rétt að hafa í huga að vegna hlutfallslega minni áherslu á grenjavinnslu, sem stafar að hluta til af breyttum reglum um greiðslur fyrir refaveiðar og að hluta til af því að grenjavinnsla hefur lagst af sums staðar, komast fleiri yrðlingar á legg og mælast því með stofnstærðinni að haustlagi en nýliðun miðast við fjögurra mánaða aldur.

Sú spurning vaknar hve lengi fjölgunin muni halda áfram. Þegar dýrastofn nær því hámarki sem land getur borið og helst í þeirri stærð, kemst á jafnvægi milli viðkomu og vanhalda. Viðkoma refa ræðst af tvennu, annars vegar hlutfalli þeirra dýra sem nær að tímgastr og hins vegar frjósemi þeirra dýra sem tímgastr. Vanhöldum má einnig

skipta í tvennt, annars vegar vanhöld vegna refaveiða og hins vegar náttúruleg vanhöld. Náttúrulegum vanhöldum má skipta enn frekar, t.d. í vanhöld vegna smitsjúkdóma, hungurs, slysa og bardaga milli refa.

Vanhöld refa

Litum nánar á náttúruleg vanhöld meðal refa. Um þessar mundir eru fáir smitsjúkdómar hér á landi sem geta dregið fullorðna refi til dauða. Hér er ekki hundæði og hundafár hefur ekki fundist hér um áratuga skeið. Á Íslandi er hins vegar smitandi lifrar- og heilabólga sem algeng er meðal hunda (Eggert Gunnarsson o.fl. 1993). Ekki hefur fengist staðfest að hún finnist meðal villtra refa. Þá er hér smitsjúkdómurinn refavanki (encephalitozoonosis) sem stafar af frumdyri (Ecephalitozoon cunuculi) sem finnst í refum hér á landi og smitast með ýmsum líkamsvessum, svo sem sæði, þvagi og munnvatni. Hann getur valdið fósturláti hjá læðum og yrðlingadauða, þótt það virðist ekki algengt úti í náttúrunni, en ekkert bendir til þess að hann valdi sjúklikeika meðal fullorðinna dýra. Vanhöld meðal yrðlinga skipta ekki máli þegar aldursafli aðferðin er notuð til að reikna út stofnstærð að haustlagi (eftir nýliðun

við 4 mánaða aldur) og því er hægt að líta fram hjá þessum sjúkdómi við útreikning stofnstærðar.

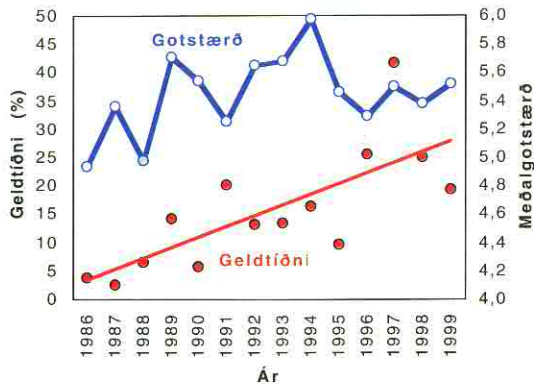
Ekkert bendir heldur til þess að hungur sé mikilvæg dánarorsök meðal fullorðinna refa hér á landi. Þykkt bakfitu að vetrarlagi er ágætur mælikvarði á líkamsástand refa að vetrarlagi. Samanburður mælinga á bakþykkt íslenskra refa og refa á Svalbarða á tímabiliinu nóvember-mars sýnir að vel innan við 1% íslenskra refa er án mælanlegrar bakfitu, þ.e.a.s. í alvarlegu svelt, en á hinn bóginn er sjötti hver refur á Svalbarða í svo slæmu ástandi. Þetta bendir til þess að fáir refir á Íslandi drepist vegna hungurs um þessar mundir. Slys eru sennilega fátíð líka þótt sums staðar kunni staðhættir að vera þannig að þau séu algengari þar en annars staðar, t.d. í fuglabjörgum. Vitað er að stundum slær í bardaga milli refa og tíðni þess fer væntanlega vaxandi með stækkandi stofni. Hins vegar er óþekkt hve algengt er að meiðsli vegna bardaga dragi refi til dauða.

Á heildina litið er líklegt að náttúruleg vanhöld séu lítil meðal villtra refa á Íslandi og engar vísbendingar eru um að þau hafi aukist marktækt með stækkandi stofni.

Viðkoma refa

En hvað þá með viðkomuna? Þegar hún er athuguð getur verið heppilegt að skipta landinu í tvo hluta, vestanvert og austanvert landið. Með „vestanverðu“ landinu á ég við þrjú fyrrum kjördæmi, þ.e. Reykjanes, Vesturland og Vestfirði (fjögur kjördæmi ef Reykjavík er meðtalin). Með „austanverðu“ landinu á ég hins vegar við alla aðra landshluta, þ.e. frá Húnavatnssýslum og Árnessýslu í vestri og austur um. Tvær ástæður eru fyrir því að skipta landinu svona upp. Í fyrsta lagi hófst fjölgun refa tæpum áratug fyrir á vestanverðu landinu (um miðjan 8. áratug 20. aldar) en á austanverðu landinu (um miðjan 9. áratuginn). Í öðru lagi eru staðhættir með nokkru öðru móti á vestanverðu landinu, þar sem stór hluti refastofnsins þar hefur aðgang að sjó árið um kring og hlutfallið strandlengja:flatarmál lands er margfalt stærra en á austanverðu landinu. Auðvitað eru staðhættir mjög mismunandi innan hvors svæðis fyrir sig en vegna stærðar úrtaksins væri óheppilegt að skipta landinu frekar niður.

Í ljós kemur að hlutfall geldlæðna hefur farið mjög vaxandi á vestanverðu landinu á undanförmum árum (3. mynd). Þetta bendir eindregið til

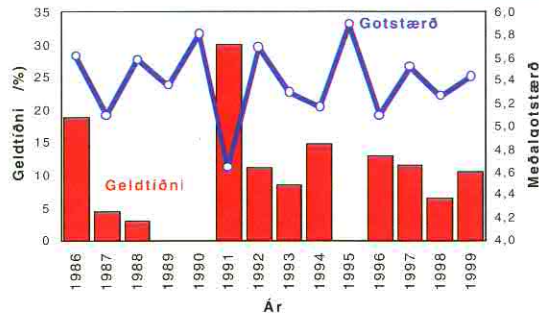
3. mynd. Geldtíðni, þ.e. hlutfall geldra læðna í veiðinni, fór vaxandi á vestanverðu landinu á tímabilinu 1985-1999. Á sama tímabili var ekki marktækur breytileiki í gotstærð. Gotstærð er hér mæld sem meðalfjöldi legóra í læðum en legör myndast í legi læðu eftir hvert fóstur og má greina þau með berum augum fram að næsta fengitíma.

þéttleikaháðrar svörunar stofnsins, þ.e. að geldtíðnin hafi vaxið með aukinni stofnstærð. Á hinn bóginn hefur meðalgotstærð þeirra læðna, sem á annað borð ná að yfirstiga þann þröskuld að fá fang, ekki minnkað. Það bendir til að þau dýr, sem á annað borð ná að tryggja sér óðal og maka, hafi enn nóg að éta.

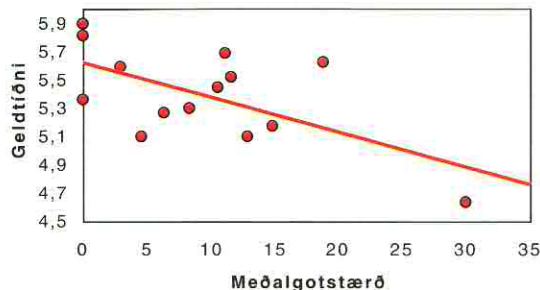
Á austanverðu landinu er allt annað uppi á teningnum (4. mynd). Þar hefur hvorki geldtíðni né meðalgotstærð breyst með aukinni stofn-

stærð. Þetta bendir til þess að þar sé ekki enn farið að bera á þéttleikaháðri svörun. Þar sveiflast hins vegar bæði geldtíðni og meðalgotstærð nokkuð milli ára og marktækt, neikvætt samband er milli geldtíðni og meðalgotstærðar (5. mynd). Það bendir til þess að enn sem komið er, séu það fyrst og fremst náttúruöflin sem hafi áhrif á frjósemi.

Á Svalbarða er refaveiði ekki nægileg til að hafa sambærileg áhrif á refastofninn og hér á landi. Þar er

4. mynd. Marktækur breytileiki var milli ára í geldtíðni og gotstærð á austanverðu landinu á tímabilinu 1986-1999. Hins vegar sýnir hvorugt marktæka fylgni við stofnstærð.

5. mynd. Á tímabilinu 1986-1999 var marktæk, neikvæð fylgni milli geldtíðni og gotstærðar meðal læðna á austanverðu landinu. Það bendir til þess að hvoru tveggja ráðist af sömu þáttum. Þar sem engin fylgni er við stofnstærð hljóta einhverjir umhverfisþættir að koma við sögu, væntanlega að vetrarlagi fyrir eða um fengitíma.

Aldur (ár)	Vestanvert Ísland	Austanvert Ísland	Svalbarði
1	47,4% (97)	14,3% (70)	90,9% (56)
2	10,2% (59)	6,7% (45)	55,6% (44)
3	3,6% (28)	0,0% (14)	31,8% (22)
4-7	5,9% (17)	0,0% (10)	7,6% (53)
8-11	20,0% (5)	0,0% (1)	16,6% (12)

1. tafla. Geldtíðni læðna á Íslandi árin 1996-1999 og Svalbarða á 9. áratugi 20. aldar (Prestrud 1992). Úrtaki á Íslandi er skipt eftir landshlutum. Sjá má að aukin geldtíðni á vestanverðu Íslandi stafar fyrst og fremst af aukinni geldtíðni ársгам-alla læðna. Þrátt fyrir háa tíðni þar er hún mun lægri en á Svalbarða, sérstaklega meðal eldri aldurshópa. Stærð úrtaks er gefið innan sviga.

Það fyrst og fremst hærrí geldtíðni og náttúruleg vanhöld á fyrsta vetri sem takmarka refastofninn (Prestrud 1992). Munurinn sést glöggst þegar við berum saman geldtíðni refa á Svalbarða og refa á vestanverðu og austanverðu landinu eftir aldrí dýranna (1. tafla).

Lokaorð

Í ljósi þess, hve vanhöld af völdum refaveiða eru mikil hérlendis, er ekki við því að búast að geldtíðni læðna á Íslandi verði jafnhá og á Svalbarða áður en fjölgun linnir. Aðrir þættir geta einnig komið til sögunnar. Þar má nefna að með aukinni stofn- stærð og þar af leiðandi aukinni tíðni þess að refir komist í snertingu

við aðra refi, eykst væntanlega smittíðni sjúkdóma. Þar hef ég fyrst og fremst í huga refavankann, sem gæti valdið auknum fósturlátum og vanhöldum meðal yrðlinga. Dragist fæðuframboð saman frá því sem nú er gæti frjósemi þeirra læðna, sem ná að fá fang, einnig lækkað. Við þær aðstæður má búast við að vanhöld að vetrarlagi aukist líka, sérstaklega meðal dýra á fyrsta vetri. Gerist það, er hugsanlegt að refum taki að fækka þótt veiðialag aukist ekki frá því sem nú er.

Allan þann tíma sem vöktun refastofnsins hefur staðið, hefur stofninn farið stækkandi og líklegt er að hann haldi áfram að stækka enn um skeið, sérstaklega á austan-

verðu landinu. Í mínum huga leikur enginn vafi á mikilvægi þessarar vöktunar. Taki stofninn að minnka á ný, verður vöktunin ekki síður mikilvæg. Rétt er að hafa í huga að vöktunin þarf að vera samfelld til þess að hún komi að fullu gagni. Væri henni hætt nú og beðið átekta þar til ljóst væri að stofninn færi minnkandi, liðu allmörg ár frá því að vöktun hæfist á ný, þar til aftur fengist þökkalegt mat á stofnstærð.

Þeir sem áhuga hafa á að taka þátt í þessari vöktun með því að senda hræ til krufningar, gegn upp- lýsingu um aldur viðkomandi dýrs

o.fl., eru beðnir um að hafa sam- band við höfund í síma 525-4608.

Tilvitnanir

Eggert Gunnarsson, Páll Hersteinsson og Stefán Aðalsteinson (1993): Rannsóknir á sjúkdómum í íslenska melrakkanum. Í: Páll Hersteinsson og Guttormur Sigbjarnarson (ritstj.): *Villt íslensk spændýr. Hið íslenska náttúrufræðifélag og Landvernd, Reykjavík, bls. 49-58.*

Prestrud P. (1992): *Arctic foxes in Svalbard: Population ecology and rabies.* Dr. Philos ritgerð, Norsk Polar Institutt, Oslo.

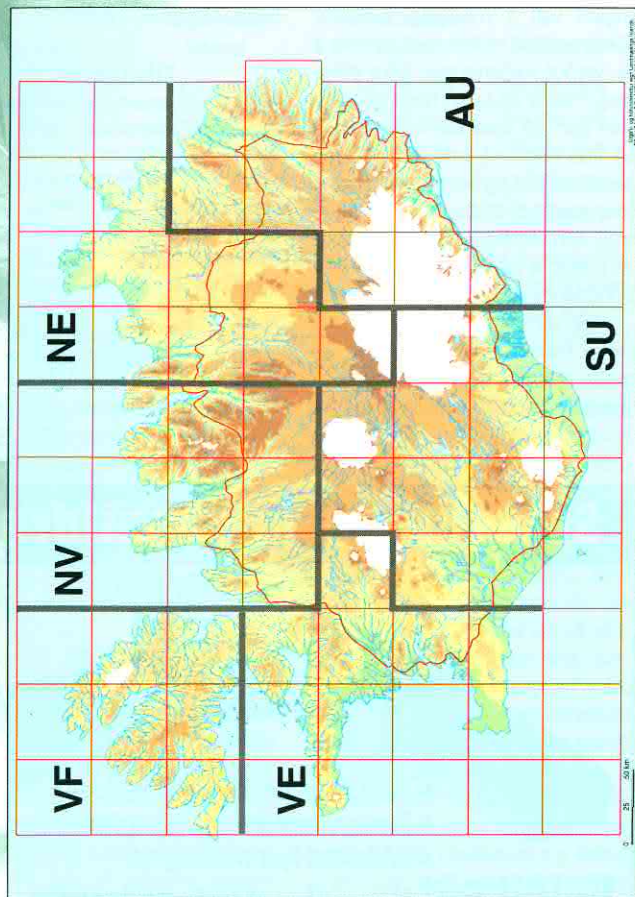
Syningfella minkagildirur

- Hættulausar hundum og köttum
- Einnig refagildirur og músagildirur.
- Lyktarefni fyrir mink og ref.

Veiðitæki Húsavík – Sími: 464 1983

Skipting landsins í sex veiðisvæði

- Svartbakur
- Sílamáfur
- Silfur máfur
- Hrafn
- Grágæs
- Heiðagæs
- Fýll
- Dílaskarfur
- Toppskarfur
- Blesgæs
- Helsingi
- Stökkönd
- Urtönd
- Rauðhöfðaönd
- Duggönd
- Skúfönd
- Hávella
- Toppönd
- Hvít máfur
- Hettumáfur
- Ríta
- Álka
- Langvía
- Stuttnefja
- Teista
- Lundi
- Rjúpa
- Kjóí
- Refur
- Minkur
- Hreindýr

	VE	VF	NV	NE	AU	SU	SAMT:
Svartbakur							
Sílamáfur							
Silfur máfur							
Hrafn							
Grágæs							
Heiðagæs							
Fýll							
Dílaskarfur							
Toppskarfur							
Blesgæs							
Helsingi							
Stökkönd							
Urtönd							
Rauðhöfðaönd							
Duggönd							
Skúfönd							
Hávella							
Toppönd							
Hvít máfur							
Hettumáfur							
Ríta							
Álka							
Langvía							
Stuttnefja							
Teista							
Lundi							
Rjúpa							
Kjóí							
Refur							
Minkur							
Hreindýr							

Hreinn veiðipjarkur

Afkomandi ótal kynslóða

Remington 11-87 Premier, formfögur og skotvís

Remington®

Umboð á Íslandi:

Veidiland

Bíldshöfða 18 • 110 Reykjavík
Sími: 588-5830 • Fax: 588-5835

VEIÐAR OG VERSLUN

Sigmar B. Hauksson formaður Skotveiðifélags Íslands

Þegar lítið veiðist einhverra ástæðna vegna, í því sambandi mætti nefna veðurfar eða niðursveifu í þeim stofni sem veitt er úr, vaknar spurningin um hvort takmarka eigi veiðarnar. Meðal þeirra hugmynda sem rætt er um er að stytta veiðitímann, friða stór svæði og janfvel friða þá stofna sem taldir eru vera í hættu vegna ofveiði um nokkurn tíma. Á síðustu misserum hefur þó ný tillaga skotið upp kollinum og það er hvort banna eigi sölu á villibráð. Fylgjendur þessarar hugmyndar telja að atvinnuveiðar eigi ekki neinn rétt á sér þegar allir hafa nóg að bíta og brenna. Á hitt ber að líta að löng hefð er fyrir atvinnuveiðum á rjúpu og margir landeigendur telja að veiðar á villtum dýrum sé eðlileg og sjálfsögð nýting jarða þeirra. Þá eru það margir sem geta ekki eða vilja ekki stunda dýraveiðar en vilja gjarnan hafa villibráð á borðum. Það er þó rétt að það komi fram hér að jardeigendur eiga ekki fugla himinsins þó svo þeir hafi um stund viðvöl á jörðum þeirra. Vitaskuld eru það gild rök að hægt sé að bjóða ljúffenga íslenska villibráð í verslunum og á veitingahúsum. En hugmyndin um bann við sölu á villibráð byggir á tvennum rökum. Í fyrsta lagi til þess að vernda þá dýrastofna sem taldir

eru í hættu vegna ofveiði. Í öðru lagi, eins og áður sagði, að atvinnuveiðar eigi síðferðisega ekki neitt rétt á sér í dag. Þessi mál hafa nokkuð verið til umræðu á meðal félagsmanna SKOTVÍS og hafa ýmsar skoðanir á lofti í þessum efnum. Stjórn Skotveiðifélags Íslands telur hins vegar að séu þeir dýrastofnar sem veitt er úr nægjanlega sterkir sé engin þörf á að gripa til neinna verndaraðgerða. Sé hins vegar einhver stofn í hættu vegna ofveiði telur stjórnin heppilegasta verndarúrræðið að banna sölu á villibráð fremur en að stytta veiðitímann eða friða stór landssvæði. Staðreynd þessa máls er nefnilega sú að mjög fáir veiðimenn veiða mikið en mjög margir veiðimenn veiða höflega eða lítið. Skotveiðifélag Íslands er landsfélag um skynsamlega skotveiði. Stjórn félagsins telur því hagsmunna félagsmanna betur borgið með því að sett verði bann við sölu á villibráð til veitingahúsa og verslana fremur en að veiðitíminn sé stytur eða stór landssvæði friðuð. Enda segir í 5. grein b-líð síðareglna SKOTVÍS: **Þá er veiðidagur góður þegar höflega er veitt, með talsverðri líkamlegri áreynslu, vakandi náttúruskyni og sært dýr liggur ekki eftir að kvöldi.**

Veðisvæði: VE VF NV NE AU SU

Veðistaður: _____ Dags _____

Landeigandi: _____ Sími: _____

Vindátt: _____ Úrkoma: _____

Annað: _____

Tegund kk ung. kk fullu. kvk ung. kvk fullu. samtals

	kk ung.	kk fullu.	kvk ung.	kvk fullu.	samtals

Veðisvæði: VE VF NV NE AU SU

Veðistaður: _____ Dags _____

Landeigandi: _____ Sími: _____

Vindátt: _____ Úrkoma: _____

Annað: _____

Tegund kk ung. kk fullu. kvk ung. kvk fullu. samtals

	kk ung.	kk fullu.	kvk ung.	kvk fullu.	samtals

Veðisvæði: VE VF NV NE AU SU

Veðistaður: _____ Dags _____

Landeigandi: _____ Sími: _____

Vindátt: _____ Úrkoma: _____

Annað: _____

Tegund kk ung. kk fullu. kvk ung. kvk fullu. samtals

	kk ung.	kk fullu.	kvk ung.	kvk fullu.	samtals

Veðisvæði: VE VF NV NE AU SU

Veðistaður: _____ Dags _____

Landeigandi: _____ Sími: _____

Vindátt: _____ Úrkoma: _____

Annað: _____

Tegund kk ung. kk fullu. kvk ung. kvk fullu. samtals

	kk ung.	kk fullu.	kvk ung.	kvk fullu.	samtals

Veiðisvæði: VE VF NV NE AU SU

Veiðistaður: _____ Dags _____

Landeigandi: _____ Sími: _____

Vindátt: _____ Úrkoma: _____

Annað: _____

Tegund kk ung. kk fullu. kvk ung. kvk fullu. samtals

	kk ung.	kk fullu.	kvk ung.	kvk fullu.	samtals

Veiðisvæði: VE VF NV NE AU SU

Veiðistaður: _____ Dags _____

Landeigandi: _____ Sími: _____

Vindátt: _____ Úrkoma: _____

Annað: _____

Tegund kk ung. kk fullu. kvk ung. kvk fullu. samtals

	kk ung.	kk fullu.	kvk ung.	kvk fullu.	samtals

Veiðisvæði: VE VF NV NE AU SU

Veiðistaður: _____ Dags _____

Landeigandi: _____ Sími: _____

Vindátt: _____ Úrkoma: _____

Annað: _____

Tegund kk ung. kk fullu. kvk ung. kvk fullu. samtals

	kk ung.	kk fullu.	kvk ung.	kvk fullu.	samtals

Veiðisvæði: VE VF NV NE AU SU

Veiðistaður: _____ Dags _____

Landeigandi: _____ Sími: _____

Vindátt: _____ Úrkoma: _____

Annað: _____

Tegund kk ung. kk fullu. kvk ung. kvk fullu. samtals

	kk ung.	kk fullu.	kvk ung.	kvk fullu.	samtals

Í sambandi við veiðina...

Vantar þig litla og meðfærilega talstöð í veiðiferðina, vinnuna eða á vélsleðann? Þá eru Euro-Wave talstöðvarnar lausnin! 500mW sendistyrkur, drægi 5-8 km. Fjöldi aukahluta, svo sem hljóðnemi og höfuðtöl. Ekkert leyfisgjald, tveir litir og þyngd aðeins 124 gr.

R. SIGMUNDSSON

Umboðsmenn um allt land - Fæst í helstu útivistarverslunum

VEIÐITÖLUR

	1995	1996	1997	1998	1999
Svarbakur	35.787	32.785	29.738	32.328	24.725
Silamáfur	22.340	22.390	27.257	34.030	19.714
Sillfurmáfur	5.998	4.798	4.881	7.868	6.278
Hrafn	7.119	6.653	5.987	5.535	4.519
Grágæs	35.350	37.657	41.028	37.623	33.901
Heiðargæs	10.695	12.182	14.639	15.330	13.614
Blesgæs	3.237	2.947	3.185	3.245	3.285
Helsingi	1.876	1.619	2.619	2.282	1.362
Stökkönd	9.885	11.467	10.575	10.957	9.155
Urtönd	1.033	1.377	1.207	1.095	1.160
Rauðhöfðaönd	684	704	626	666	805
Duggönd	101	173	232	86	183
Skúfönd	126	70	158	196	463
Hávella	2.022	1.860	1.510	1.496	1.806
Toppönd	488	757	672	665	543
Hvitmáfur	3.942	4.546	3.771	3.187	5.496
Hettumáfur	2.958	2.696	2.853	2.306	1.908
Rita	1.371	1.461	2.324	1.443	1.596
Dilaskarfur	2.550	2.975	2.678	1.890	1.627
Toppskarfur	5.128	6.499	4.410	2.253	2.237
Fyll	8.059	8.920	10.093	8.937	7.560
Álka	18.461	27.573	20.708	25.113	27.565
Langvía	52.867	65.099	59.031	65.378	58.990
Stuttnefja	15.114	20.479	15.339	18.294	21.635
Teista	3.424	4.077	3.932	3.817	4.821
Lundi	215.517	232.936	184.664	159.700	126.197
Rjúpa	123.392	157.900	165.337	158.223	149.301
Kjöi	2.617	2.292	1.993	1.752	1.287
Tófa	3.677	3.535	3.927	4.509	4.811
Minkur	6.341	6.693	7.995	7.769	7.673
Hreindýr	329	359	260	300	401
Súla (ungar)	707	994	636	686	433

HVER GÆTIR HAGSMUNA ÞINNA?

SKOTVEIÐIFÉLAG ÍSLANDS

Laugavegi 103, 4. hæð, 105 Reykjavík, sími 551 4574
Skrifstofan er opin þriðjudaga, miðvikudaga og fimmtudaga kl. 10-12.
Heimasíða: www.skotvis.is og e-mail: skotvis@skotvis.is

VEIÐIKORTAKERFIÐ

Rekstur veiðikortakerfisins gekk alveg glimrandi vel á seinasta ári og munaði miklu um að þurfa ekki að senda um 3.700 veiðimönnum bréflaga veiðiskýrslu heldur rafræna þ.e. í tölvupósti. Kostnaðurinn við kerfið ætti því að haldast innan við 5 milljónir á næstu árum þrátt fyrir kostnaðarhækkanir s.s. laun og pósthúðargjöld. Útlit er fyrir að straumhvörf verði í úthlutun úr veiðikortasjóði á þessu ári enda er um lokaúthlutun að ræða í anda og gæsaverkefnið og ref og mink. Vöktun refastofnsins mun þó halda áfram.

Ár	Fj. Umsókna	Utg. veiðikort	Gr. veiðikort	Innkoma	Rekstur
1995	11.572	11.516	11.208	16,8	6,9
1996	12.764	12.664	12.496	18,7	6,9
1997	11.601	11.422	11.202	16,9	6,3
1998	10.871	10.671	10.476	16,7	4,8
1999	10.914	10.655	10.435	16,7	5,5
2000	10.909	10.588	10.445	19,8	4,9

Á seinasta ári var úthlutað úr veiðikortasjóði til eftirfarandi verkefna:

Heiti	Upphæð	Stofnun	Styrkþegi
Vöktun Refastofnsins	1.600.000	Háskóli Íslands	Páll Hersteinsson
Rann. á ferðum melr. á 1. vetri	719.000	Háskóli Íslands	Páll Hersteinsson
Rann. á isl. villiminknum	1.197.000	Háskóli Íslands	Páll Hersteinsson
Rjúpnarannsóknir	6.600.000	Náttúrufræðistofnun	Ólafur Karl Nielsen
Gæsa- og andarannsóknir	4.200.000	Náttúrufræðistofnun	Arnór P. Sigfússon
Samtals	14.316.000		

FRÍÐLÝST SVÆÐI

Náttúruvernd ríkisins

Náttúruvernd ríkisins vekur athygli veiðimanna á því að hér á landi eru alls 82 fríðlýst svæði og eru 79 þeirra fríðlýst samkvæmt náttúruverndarlögum og 3 með sérögum. Á fríðlýstum svæðum, sem skipt er í þjóðgarða, fríðlönd, náttúruvætti, fólkvanga og önnur svæði, gilda sérstakar reglur og er hin almenna regla að veiðar eru þar óheimilar. Á eftirtöldum svæðum eru allar veiðar bannaðar nema annars sé getið. Nánari upplýsingar um svæðin er að finna í viðeigandi auglýsingum í B-deild Stjórnartíðinda eða á skrifstofu Náttúruvernd ríkisins. Sérstök athygli veiðimanna er vakin á því að í þeim tilfellum sem veiðar eru heimilar á fríðlýstum svæðum ber ávallt að afla leyfis landeigenda.

<i>Svæði</i>	<i>Augl.nr.</i>	<i>Athugasemdir</i>
<i>Suðvesturland</i>		
Ástjörn	189/1978	
Ástjörn og Ásfjall	658/1996	
Borgir	269/1981	
Eldey	119/1974	
Grótta	13/1984	
Hamarinn	188/1984	
Tröllabörn í Lækjarbotnum	294/1983	Fuglaveiðar eru óheimilar
Valhúsaheð	81/1998	
Varmárósar	506/1987	
Víghólar	778/1983	
<i>Vesturland</i>		
Blautós og Innstavogsnes	166/1999	Fuglaveiðar bannaðar
Búðahraun	357/1979	
Geitland	283/1988	
Hraunfossar og Barnafoss	410/1987	
Húsafellsskógur	217/1974	
Melrakkaey	118/1974	
Ströndin við Stapa og Hellna	284/1988	Fuglaveiðar óheimilar
<i>Vestfirðir</i>		
Flatey	395/1975	bændum er heimilt að bægja frá vargi.
Hornstrandir	332/1985	
Hrísey	425/1977	Meindýraveiðar til varnar æðarvarpi eru heimilar
Vatnsfjörður	96/1975	Fuglaveiðar eru bannaðar nema með sérstöku leyfi.

<i>Norðurland Vestra</i>		
Hrútey í Blöndu	521/1975	Meindýraveiðar eru heimilar með leyfi bæjarstjórnar Blönduósbæjar. Eyðinga meindýra er heimil
<i>Norðurland Eystra</i>		
Miklavatn	29/1977	
Spákonufellshöfði	444/1980	
Böggvisstaðafjall	432/1994	Rjúpnaveiðar eru heimilar
Detlifoss, Selfoss og Hafragilsfoss	457/1996	landeigendum er heimilar dýraveiðar
Fríðland í Svarfaðardal	443/1980	Fuglaveiðar eru óheimilar
Herðubreiðarfríðland	272/1974	Meindýraveiðar bændu eru heimilar
Jökulsárgljúfur	359/1993	
Vestmannsvatn	30/1977	Eyðing meindýra er heimil
<i>Austurland</i>		
Díma í Lóni	523/1975	
Esjufjöll í Breiðamerkurjökli	188/1978	
Fólkvangur Neskaupstaðar	333/1972	Eyðing meindýra er heimil með leyfi náttúruverndarnefndar Neskaupstaðar.
Hólmanes	393/1973	Meindýraveiðar til varnar æðarvarpi eru heimilar.
Hvannalindir í Krepputungu	32/1973	
Ingólfshöfði	388/1978	
Kringilsárrani	524/1975	
Lónsöræfi	31/1977	Veiðiréttur landeigenda er óbreyttur
Ósland	427/1982	Eyðing meindýra er heimil skv. ákvörðun stjórnar fólkvangsins
Salthöfði og Salthöfðamýrar	249/1977	Eyðing meindýra er heimil
Skaftafell	319/1984	
Skrúður	513/1995	ábúanda er heimil hlunnindanýting
<i>Suðurland</i>		
Dyrhólaey	101/1978	Hlunnindanýting bændu er heimil.
Dverghamrar	446/1987	
Gullfoss	141/1979	
Herðisárvík	121/1988	
Oddaflóð	634/1994	Fuglaveiðar eru bannaðar
Pollengi og Tunguey	457/1994	Fuglaveiðar eru bannaðar
Skógafoss	477/1987	
Surtsey	122/1974	skot bönnuð nær eyinni en 2 km
Þingvellir	Lög 59/1928	Meindýraveiðar eru heimilar
Þjórsárver	507/1987	

Kæru veiðimenn

Þann 1. júlí 1999 tóku ný lög um náttúruvernd gildi (nr. 44/1999). Meðal þess sem breytt hefur verið frá eldri lögum er að almannaréttur hefur verið rýmkaður. Um almannarétt, umgengni og útvíst er fjallað um III. kafla laganna og meðal annars vegna þessa hvetur Náttúruvernd ríkisins veiðimenn til þess að kynna sér ný Náttúruverndarlög.

Þrátt fyrir ný lög um náttúruvernd þá er reglugerð um akstur í óbyggðum frá 1. október 1998 enn í fullu gildi.

Ástæða þess að sérstök reglugerð er sett um bann við akstri utan vega er sú að íslensk náttúra er verðmæt auðlind sem taka verður tillit til. Gáleysisleg umgengni og átroðningur er líklegri til þess að valda meiri spjöllum hér á landi en í flestum öðrum löndum m.a. vegna norðlægrar legu landsins. Aðrir þættir sem ráða eru að hér er jarðvegur ríkur af ösku, vikri og öðrum áfoksefnum og því auðrofinn þar sem hann er grófur og laus í sér. Einnig að á hálendinu einkennist gróðurþekjan af mosaríkem sverði þó þar megi finna gisinn háplöntugróður. Gróðurlendi sem þessi eru afar viðkvæm fyrir átroðningi, láta fljótt á sjá og eru lengi að gróa upp.

Kær kveðja, Náttúruvernd ríkisins

REGLUGERÐ um akstur í óbyggðum.

1.gr.

Öllum er skylt að sýna varúð svo að náttúru landsins sé ekki spillt að þarflausu. Spjöll á náttúru landsins, sem framin eru með ólögmeðum hætti af ásetningi eða gáleysi, varða refsingu.

2.gr.

Allur akstur utan vega og merktra slóða þar sem náttúruspjöll geta af hlotist er bannaður. Með náttúruspjöllum er meðal annars átt við spjöll á gróðri, jarðvegi og

jarðmyndunum, myndun nýrra slóða, hvort sem er á grónu landi, þar með töldu mosavöxnu landi, eða ógrónu og skiptir ekki máli hvort líkur eru á varanlegum skaða eða tímabundnum.

Á friðlýstum svæðum gilda auk þess séraksturði um friðlýsingarákvæði.

3. gr.

Nauðsynlegum akstri utan vega í óbyggðum skal jafnan hagað svo að engin náttúruspjöll eða lýti á landi hljóti af. Með nauðsynlegum akstri utan vega er átt við akstur vegna rannsókna, björgunarstarfa og þess háttar. Við undirbúning ferðaáætlanar skal haft samráð við Náttúruvernd ríkisins sem getur sett skilyrði varðandi tækjabúnað og leiðaval. Tilkynna skal fyrirfram um akstur til viðkomandi sýslumanns eða lögreglustjóra. Um nauðsynlegan fyrirvaralausan akstur utan vega skal tilkynna til viðkomandi sýslumanns við fyrsta tækifæri.

4.gr.

Náttúruvernd ríkisins getur í verndarskygni takmarkað umferð tímabundið eða lokað svæðum í óbyggðum enda hafi stofnunin að jafnaði gert grein fyrir fyrirhugaðri lokun í skýrslu til umhverfisráðherra. Slíkar reglur skal umhverfisráðherra staðfesta og birta í Stjórnartíðindum.

5. gr.

Náttúruvernd ríkisins og vegamálastjóri gefa út kort, m.a. á vorin, með upplýsingum um ófærð á vegum og hvar óheimilt er að aka og á hvaða tímabili.

6. gr.

Brot gegn reglum þessum varða sektum eða fangelsi allt að tveimur árum.

7. gr.

Reglugerð þessi er sett samkvæmt 16. gr. laga nr. 93/1996 um náttúruvernd, að fenginni tillögu Náttúruverndar ríkisins, og öðlast þegar gildi.

Umhverfisráðuneytinu, 1. október 1998.

Guðmundur Bjarnason

Happdrætti

Þann 8. febrúar var dregið úr þeim 6752 veiðiskýrslum sem borist höfðu embættinu fyrir 1. febrúar. Eftirtaldir aðilar höfðu heppnina með sér.

1. verðlaun

Garmin etrex staðsetningartæki frá R. Sigmundssyni

Ólafur Örn Pétursson

Hafnargötu 42
710 Seyðisfirði

2. verðlaun

Skotveiðar í íslenskrí náttúru eftir Ólaf E. Friðriksson

Óskar Guðmundsson

Hátúni 2
230 Keflavík

J. Vilhjálmsson ATU! **FLUTUR**
Byssusmiðar Ammererie
Dunhaga 18, 107 Rvík · Sími 561 1950 · Fax 561 1952

- Málmsmiði
- Hnifasmíði og brýnsla
- Sérpöntun á varahlutum
- Byssur á söluskrá
- **PECAR** handsmiðaðir þýskir sjónaukar
- Almennar byssuviðgerðir
- Byssusmiði
- Skeftismíði og máturn
- Blámun
- Málmgroftur

Sérmenntaður skotvopnasmíður með diploma í byssu- og skeftismíði frá einum virtasta skóla í veröldinni Ecole d'Armurerie i Liege i Belgju.

www.simnet.is/foki • E-mail: j.vilhjalms@isholf.is

3.-7. verðlaun

Íslenskur fuglavísir eftir Jóhann Óla Hilmarsson

Víðir Þormar Guðjónsson

Bæjargili 47 • 210 Garðabær

Anton Júlíusson

Þorkelshóli 2 • 531 Hvammstanga

Guðlaugur Svan H Trampe

Flúðarseli 87 • 109 Reykjavík

Pétur Valberg Jónsson

Sveinstöðum • 311 Borganes

Guðmundur Pálsson

Svarfaðarbraut 24 • 620 Dalvík

8.-20. verðlaun

Áttaviti

Magnús Tryggvason

Bleikjukvísl 4 • 110 Reykjavík

Þorsteinn Gunnarsson

Hæðarseli 7 • 109 Reykjavík

Bárður Jón Grímsson

Smíðjugötu 1 • 400 Ísafirði

Hallgrímur Bóasson

Sjólýst 730 • Reyðarfjörður

Jósteinn Þór Hreiðarsson

Baughóli 23 • 640 Húsavík

Jón Gestur Ólafsson

Birkihlíð 26 • 105 Reykjavík

Hugrún Ísaksdóttir

Gilsbakka 7 • 740 Neskaupsstað

Sturla Þórðarson

Árbraut 33 • 540 Blönduós

Gunnlaugur Geir

Karástöðum • 801 Selfoss

Sigurður Sigurðsson

Hegranesi 15 • 210 Garðabæ

Þorsteinn Arthúrsson

Álfhólsvegi 121 • 200 Kópavogur

Jón Gunnar Jónsson

Hafnarbraut 32a • 740 Neskaupsstað

Páll Leifsson

Strandgötu 7a • 735 Eskifirði

FUGLAMERKI HVAD Á AÐ GERA VIÐ ÞAU?

Fuglar eru merktir með númeruðum málmhringjum/lithringjum/vængnælum til þess að afla upplýsinga um lifnaðarhætti þeirra, ferðir, lífslengd og dánarorsök. Á fuglamerkjum er pósthöfundur merkingastöðvar og raðtala, sem er tilvísun í upplýsingar um hvar og hvenær fuglinn var merktur.

Náttúrufræðistofnun Íslands hefur umsjón með fuglamerkingum á Íslandi og varðveislu gagna um endurheimtur. Þau 70 ár sem merkingar hafa verið stundaðar hér á landi hafa yfir 400.000 fuglar verið merktir. Aðeins örlítill hluti merkjanna kemur aftur í manna hendur og ræðst árangur fuglamerkinga af góðri samvinnu við finnendur. Upplýsingar sem ekki rata til réttra aðila koma engum að gagni. Þær eru jafn mikilvægar þótt margir merktir fuglar hafi náðst áður á sömu slóðum. Ef þú finnur eða veiðir merktan fugl, þá sendu upplýsingar um fuglinn til:

Náttúrufræðistofnun Íslands
Fuglamerkingar
Pósthólf 5320
IS - 125 Reykjavík

Lifandi fuglum við góða heilsu skal sleppt aftur með merkinu á. Á það skal bent að það er enginn glæpur að veiða merktan fugl, það er gert ráð fyrir því að þeir veiðist líkt og aðrir fuglar. En það er mjög mikilvægt að upplýsingum um merкта fugla sé skilað. Þeir sem skjóta merкта rjúpu eru beðnir að senda höfuð fuglsins ásamt merkinu.

Ef fuglinn er merktur með radiósendi þá er nauðsynlegt að fá sendinn aftur því hann er dýrt rannsóknartæki sem er hægt að endurnýta.

Helstu upplýsingar sem þurfa að fylgja eru eftirfarandi:

- (1) frá hvaða landi er merkið (nafn merkingastöðvar),
- (2) númerið á merkinu,
- (3) hverrar tegundar fuglinn er talinn vera,
- (4) hvar fuglinn fannst (á sjó: hnit eða fjarlægð og stefna frá stað),
- (5) hvenær fuglinn fannst (dagsetning),
- (6) ástæður fundar (fundinn dauður, vængbrotinn, var skotinn o.s.frv.),
- (7) nafn, heimilisfang og sími tilkynnanda (og finnanda sé hann annar),
- (8) senda merkið (og helst fuglinn, verði því við komið, hafi hann fundist dauður.

Finnendum eru sendar upplýsingar um hvar og hvenær viðkomandi fugl var merktur.

*Með fyrirfram þökkum fyrir samstarfið,
Náttúrufræðistofnun Íslands
sími 5 900 500, símbréf 5 900 595*

SPORTVÖRUGERÐIN

Mávahlíð 41 • 105 Reykjavík • sími: 562 8383 • Fax: 562 8382

Haglaskotin

hraðfleygu frá

EXPRESS

Minkabogar!

ELEY

HAGLASKOTIN

Hámarksgæði
Lágmarksverð

Úrdráttur úr lögum um veiðar

Athygli skal vakinn á því að í Lögum um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum nr.64/1994 er umhverfisráðherra veitt heimild til þess að aflétta friðun á vissum fuglategundum. Á grundvelli þessara laga hefur Umhverfisráðherra gefið út reglugerð um Fuglaveiðar og nýtingu hlunninda af villtum fuglum nr. 456/94.

Fuglafriðunarákvæðið í reglugerð er það ákvæði sem er í gildi hverju sinni. T.d. er heimild í lögum til þess að aflétta friðun á súlu og skúm en er ekki í reglugerð þannig að súla og skúmur njóta friðunar í dag en ungataka súlu er heimil. Einnig er veiðitímabil ýmissa fuglategunda s.s. grágæsa til 31.mars í lögnum en til 15. mars í reglugerðinni og gildir þá sú dagsetning sem er í reglugerðinni. Ef breytingar verða á veiðitímabilum verður það auglýst m.a. á heimasíðu veiðistjóraembættisins [stjori.is. Á heimasíðunni er m.a. hægt að sjá myndir af öllum tegundum fugla sem má veiða, stutta lýsingu á þeim, veiðitölur 1995 og áætlaða stofnstærð þeirra.](http://www.veidi-</p>
</div>
<div data-bbox=)

Öllum þeim sem hafa aflað sér veiðikorts eru heimilar fuglaveiðar í almenningum utan landareigna lögbyla enda geti enginn sannað eignarrétt sinn til þeirra. Landeigendum einum eru heimilar fuglaveiðar og ráðstöfunarréttur þeirra á landareign sinni.

Við veiðar er m.a. óheimilt að nota.

1. Eitur eða svefnlyf.
2. Sprengiefni, bensín eða önnur efni til þess að svæla með gasi eða reyk.
3. Steina, barefli, eggvopn, skutla, stunguvopn eða áþekka hluti. Þó má nota barefli við hefðbundnar veiðar á fýls- súlu- og skarfsungum.

4. Net nema háf við lunda-, álku, stuttnefju-, og langvíuveiða. Fugla sem drepast í netum, sem lögð eru til fiskveiða eða kópaveiða má hvorki bjóða til sölu, selja, kaupa, gefa né þiggja að gjöf. Lifandi fugla skal greiða úr neti og sleppa.
5. Öngla eða önnur tól sem komið er fyrir í æti.
6. Snörur og snörufleka.
7. Fótþoga eða gildirur.
8. Rafbúnað sem getur drepð eða rotað.
9. Segulbandstæki eða aðra rafknúna hljóðgjafa.
10. Ljósgjafa.
11. Búnað til að lýsa upp skotmörk.
12. Spegla eða annan búnað sem blindar.
13. Búnað til þess að miða í myrkri með rafendatækjum er stækka eða breyta ímyndinni.
14. Sjálfvirk skotvopn svo og handhlaðnar fjölskotabyssur (pumpur) og hálf-sjálfvirk með skothylkjahólfum sem taka fleiri en tvö skothylki.
15. Lifandi dýr sem bandingja.
16. Hunda til þess að hlaupa uppi brád. Hunda má hins vegar nota til að finna brád og sækja særða eða dauða brád.
17. Vélknúin farartæki nema báta á sjó enda gangi þeir ekki hraðar en níu sjómilur meðan á veiði stendur.

Vélknúin farartæki á landi má nota til að flytja veiðimenn til og frá veiðilendum og þá eingöngu á vegum

eða merktum vegaslóðum. Vélsleðar eru að sjálfsgöðu vélknúin farartæki og falla undir þessa grein. Skotvopn skulu vera óhlaðin meðan á akstri stendur. Þau skulu einnig vera óhlaðin nær vélknúnu farartæki á landi en 250 metra.

Óheimilt er að hleypa af skoti á landi nær fuglabjörgum en 200 m og og á sjó nær en 500 m. Aldrei má skjóta fugl í fuglabjörgum. Óheimilt er að veiða fugla í sárum. Þar sem eggja- eða ungataka súlu, dilaskarfs, toppskarfs, fýls, skúms, hvítmáfs, ritu, álku, langvíu, stuttnefju, teistu og lunda telst til hefðbundinna hlunninda, má nýta þau hlunnindi eftirleiðis. Þar sem veiði fullvaxinna lunda, álku, langvíu og stuttnefju í háf telst til hlunninda, má nýta þau hlunnindi eftirleiðis.

Veiðar þessar hefjist ekki fyrir en 1. júlí og ljúki eigi síðar en 15. ágúst.

Í þeim tilgangi að koma í veg fyrir eða draga úr tjóni af **völdum refa er friðun þeirra aflétt á tímabilinu 1. ágúst til 30. apríl.** Þó geta bændur og æðarræktendur eða aðilar á þeirra vegum skotið refi sem búfænaði eða æðarvarpi stafar bein hætta af. **Heimilt er að veiða mink allt árið um allt land** nema á svæðum þar sem allar veiðar eru bannaðar.

Veiðimaður skal skrá alla veiði sína á veiðiarinu og skila veiðiskýrslu árlega á þar til gerðu eyðublaði.

Veiðiár telst vera frá 1. janúar til 31. desember.

Veiðiskýrslu ber að skila þótt veiðimaður hafi ekkert veitt á árinu.

Skilyrði fyrir endurnýjun veiðikorti er að veiðiskýrslu um veiði síðasta árs sé skilað með umsókn um endurnýjun á veiðikorti. Veiðistjóraembætti er óheimilt, án leyfis korthafa, að skrá veiði þannig að hægt sé að rekja

saman veiðiskýrslu og veiðimann. Allir fuglar, þar með taldir þeir sem koma reglulega eða flækjast til landsins, eru friðaðir nema þeir sem friðun hefur verið aflétt á eins og sjá má á töflu á bls. 46.

Birt með fyrirvara um breytingar á lögum og reglugerðum.

BYSSUSKÁPAR

Vandaðir byssuskápar á verði fyrir alla

Allir skápar með læstu innra hólfi og uppfylla því kröfu yfirvalda um aðskildar hirslur fyrir vopn og skottfæri. Griggja punkta vönduð læsing, 3 mm stál.

Eru börnin þín ein heima með vinum sínum og byssunum þínum?

Magnatsláttur og greiðslukjör við allra hæfi.

Beinn innflutningur frá Þýskalandi.

Útánmál: 1400/300/300 • Verð kr. 29.000,-

WF-3a

Útánmál: 1600/410/320 • Verð kr. 39.000,-

WF-5a

Verð kr. 29.000,-

Sími: 461 4025 • Fax: 461 4026
Netfang: gagni@gagni.is
Heimasíða: gagni.is

Agreement/posb. ehf.

SKOTVEIÐIVÖRUR Í MIKLU ÚRVALI HREINDÝRARIFFLAR

EINNIÐG SÉRPÖNTUM VIÐ FLESTAR GERÐIR AF RIFFLUM

Vesturröst • Laugavegi 178 • 105 Reykjavík

Sími: 551-6770 • 581-4455 • 553-3380

	Janúar	Febrúar	Mars	Apríl	Mái	Júní	Júlí	Agúst	September	Október	Nóvember	Desember	
Tegund													Veiditími
Svartbakur													Allt árið
Sílamáfur													Allt árið
Silfurmáfur													Allt árið
Hrafn													Allt árið
Grágæs													20.08 - 15.03
Heiðgæs													20.08 - 15.03
Fýll													01.09 - 15.03
Dilaskarfur													01.09 - 15.03
Toppskarfur													01.09 - 15.03
Blesgæs													01.09 - 15.03
•Helsingi													01.09 - 15.03
Stökkönd													01.09 - 15.03
Urtönd													01.09 - 15.03
Rauðhöfðaönd													01.09 - 15.03
Duggönd													01.09 - 15.03
Skúfönd													01.09 - 15.03
Hávella													01.09 - 15.03
Toppönd													01.09 - 15.03
Hvítmáfur													01.09 - 15.03
Hettumáfur													01.09 - 15.03
Ríta													01.09 - 15.03
Álka													01.09 - 10.05
Langvía													01.09 - 10.05
Stuttnefja													01.09 - 10.05
Teista													01.09 - 10.05
Lundi													01.09 - 10.05
Rjúpa													15.10 - 22.12
Kjói													15.04 - 14.07

ATH! Helsingi er friðaður til 25. sept. í A-Skaftafellssýslu og V-Skaftafellssýslu. Þar er kominn upp litill alislenskur varpstofn sem nauðsynlegt er að taka tillit til.

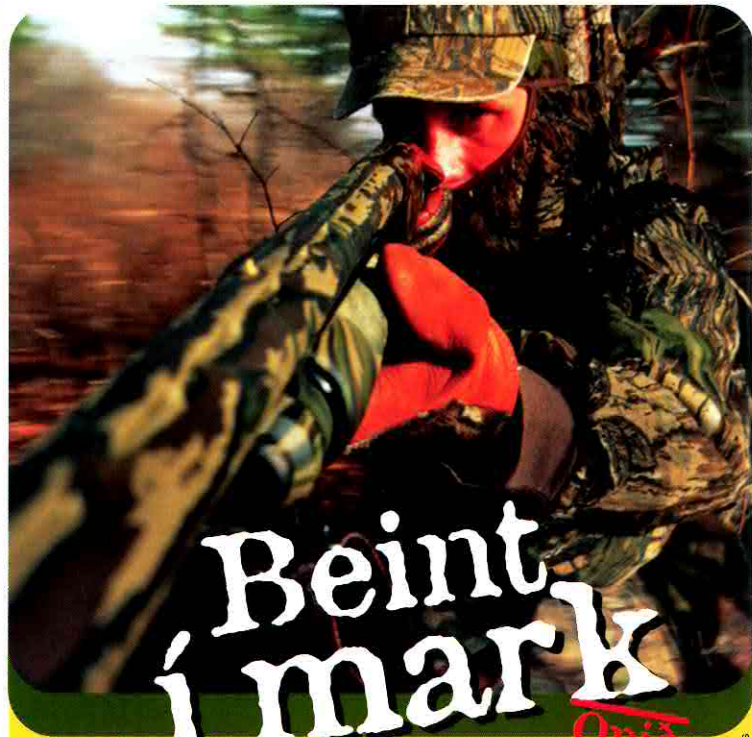
tasco

s j ó n a u k a r

Sjónvarpsmiðstöðin

SÍÐUMÚLA 2 • SÍMI 568 9090 • www.sm.is

Beint í mark

Opið
alla daga
vikunnar

Hjá Nanoq færðu skotveiðivörur sem smellhitta!
Frábært úrval af fatnaði, skotvopnum og aukahlutum.

Líttu inn með byssuna og láttu byssusmiðinn
fara yfir hana á fullkomnu byssuverkstæði okkar
áður en þú leggur af stað.

Byssusmiðjan, beinn sími: 575 5148

NANOQ Kringslunni

NANOQ

– lífið er áskorun!